

Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning
Enheten för offentlig upphandling
103 33 Stockholm

Stockholm

Vår referens

Dnr

2018-01-12

Ulrica Dyrke

Fi2017/03926/OU

Remissyttrande – Statistik på upphandlingsområdet (Ds 2017:48)

Företagarna har getts möjlighet att yttra sig över rubricerad departementspromemoria och vill lämna följande kommentarer.

Förslaget i korthet

Promemorian handlar om att skapa bättre förutsättningar att inhämta statistik inom upphandlingsområdet. En ny lag om upphandlingsstatistik föreslås införas och alla som driver annonsdatabaser föreslås bli registreringskyldiga. Som förutsättningar för registrering föreslås att den som driver databasen ska vara lämplig att driva verksamheten. Vidare ska databasen uppfylla vissa grundläggande funktionskrav samt krav på teknisk prestanda, funktionalitet, servicenivå och tillgänglighet. Den som driver en annonsdatabas föreslås bli skyldig att lämna uppgifter för statistikändamål.

Enligt förslaget ska Konkurrensverket vara den myndighet som beslutar om registrering. Verket föreslås även ansvara för tillsyn över annonsdatabaserna och ska kunna återkalla registreringar. I promemorian anges även att Konkurrensverket bör publicera listor över registrerade annonsdatabaser på sin webbplats. Upphandlingsmyndigheten föreslås bli statistikmyndighet och ska därvid ansvara för en nationell statistikdatabas.

Upphandlingsmyndigheten föreslås att tillsammans med Konkurrensverket lägga fram förslag till regeringen angående vilka uppgifter om offentlig upphandling som bör finnas med i annonser för att de ska kunna samlas in. Upphandlingsmyndigheten föreslås vidare få meddela föreskrifter om vilka krav som ska gälla för registrerade annonsdatabaser.

I promemorian anförs att en nationell annonsdatabas i offentlig regi inte bör inrättas för närvarande. Samtidigt uttalas att genomförandet av de i promemorian framlagda förslagen inte hindrar att en sådan databas kan etableras i framtiden.

Företagarnas synpunkter på förslaget

Företagarna instämmer fullt ut i att det behövs betydligt bättre upphandlingsstatistik. En stor del av våra skattemedel omsätts genom offentlig upphandling. Det är talande att inte ens det samlade värdet av den offentliga upphandlingen i dag går att bestämma med statistisk säkerhet. Det är av stor samhällelig betydelse att få en bättre insikt i hur de offentliga medlen används i de upphandlingar som sker. En sådan ökad kunskap är även en grundläggande förutsättning för att strategiskt kunna arbeta med uppföljning och förbättring av upphandlingssystemet och analysera effekterna av olika typer av kravställande. Som framhålls i konsekvensanalysen kan underlaget även ge Upphandlingsmyndigheten och Konkurrensverket bättre beslutsunderlag och allokering av resurser för stöd respektive tillsyn.

Mot denna bakgrund ser Företagarna positivt på de förslag som läggs fram i promemorian. Företagarna anser att de föreslagna åtgärderna kan bidra till förbättrad statistik inom upphandlingsområdet. Att annonsdatabaserna som verkar i upphandlingssystemet ska tillhandahålla underlag för statistik framstår både nödvändigt och rimligt.

Företagarna anser dock att det vore önskvärt att bygga ut statistiken, åtminstone på sikt. Med den föreslagna ordningen kommer den insamlade statistiken alltjämt baseras på uppskattade värden. De faktiska utfallen är dock ännu mer intressanta att ha kunskap om för att kunna utvärdera och fortsätta utveckla upphandlingssystemet på ett ändamålsenligt sätt. Av intresse vore exempelvis att även kunna fånga upp de faktiska resultaten av upphandlade ramavtal. Företagarna förordar att sådana initiativ tas i ett fortsatt arbete, förslagsvis kopplat det arbete som rör en elektronisk upphandlingsprocess.

Företagarna tillstyrker förslaget att de aktörer som erbjuder annonsdatabaser för offentlig upphandling ska registreras och att de därvid behöver uppfylla vissa krav. Företagarna finner det rimligt att kraven, i enlighet med vad som föreslås i promemorian, närmare preciseras i föreskrifter. Som anförs i promemorian är grundläggande funktionskrav samt krav på teknisk prestanda, funktionalitet, servicenivå och tillgänglighet aspekter av stor betydelse för användarna. Företagarna anser att dessa aspekter bör beaktas och preciseras i den närmare kravspecifikationen, så att systemen upplevs användarvänliga och ändamålsenliga för såväl upphandlande myndigheter/enheter som leverantörer.

Företagarna vill allmänt peka på vikten av användarvänliga söksystem där annonserna utan kostnad är fritt sökbara för de leverantörer som önskar leta fram annonser på egen hand. Detta kan ofta vara av särskild betydelse för små leverantörer som inte tidigare har deltagit i upphandlingar, men som är intresserade av att testa och därför vill bilda sig en uppfattning om vad marknaden har att erbjuda.

Särskilt om vikten av tillgänglighet i annonsdatabassystemet

Tillgänglighetsaspekten är av grundläggande betydelse för leverantörer som vill delta i offentlig upphandling. För att kunna vara med och lägga anbud behöver leverantörerna hitta fram till databaserna som förmedlar upphandlingsannonserna. Företagarna ser mot denna bakgrund positivt på promemorians förslag att Konkurrensverket ska publicera listor över registrerade annonsdatabaser på sin webb.

Det kan dock konstateras att dagens annonsdatabassystem innebär praktiska utmaningar i fråga om överblick för leverantörerna och att dessa utmaningar kvarstår även med det aktuella statistikförslaget. Det finns flera olika annonsdatabassystem och de avspeglar i varierande grad de annonser som finns på marknaden. En leverantör som

vill få en heltäckande bild av aktuella upphandlingsannonser kan därför behöva leta i - eller prenumerera på annonser i - flera olika annonsdatabaser. Detta riskerar att leda till att leverantörer missar upphandlingar som de hade varit intresserade av att delta i. Särskilt små leverantörer med begränsade ekonomiska och personella resurser kan ha svårt att parallellt bevaka flera olika annonsdatabaser.

Det är oroväckande att antalet anbud sjunker i de offentliga upphandlingarna. För att skapa förutsättningar för god konkurrens och en mångfald av anbud i de offentliga upphandlingarna är det viktigt att det samlade annonsdatabassystemet är så transparent och tillgängligt som möjligt. Mot denna bakgrund finns anledning att även överväga att införa som krav för registrering att annonsdatabaserna ska spegla varandras annonser fullt ut.

Företagarna

Patrik Nilsson

Chef Analys & Opinion

Ulrica Dyrke

Upphandlingsexpert